

حال آنکه سابقه مجریه نداریم و تا دستور العمل حکام فرستاده نشود عکار پیشرفت ندارد و درست نخواهد شد بر فرض این هشت وزیر را هم معزول کردیم بازحمت زیاد هشت نفر دیگر بجای اینها بگذارند باز بهمین ترتیب خواهد بود.

حاج سید نصر الله - از وقوع این حوادث نباید تعجب مکرر در همه جا این اختلافات اتفاق افتاده چیزیکه هست یکمطلب هنوز بمعلوم نشده که آیا در حقیقت این مملکت مشروطه هست یا نه چنانچه میبینی بعضی ها باعلیحضرت مشتبه کردند که این دو کلا فقط با شاه کار دارند و حال آنکه و کلا بشر از پادشاه باهم کار دارند باین حل چطور میشود این سوء ظن را از قلب شاه خارج و این مطلب را فهماند که همه مقصود حفظ استقلال سلطنت در این خانواده است و غیر از این هیچ مقصودی ملت ندارند و مادامیکه قلب شاه در رنجش است هیچ کاری پیشرفت نخواهد داشت.

آقای سید محمد جعفر - این ملت چه کرده اند و کلا چه اقدامی برخلاف نموده اند که اسباب سوء ظن شاه باعث رنجش قلب مبارک ایشان باشد یک دستخط مختصر از طرف شاه بمجلس آمد چقدر اسباب مسرت مردم گردید.

وزیر داخله - کمان نهادن چنین چیزی باشد اگر هم باشد اصلاحش آسان است طریق اصلاحش را هم عرض میکنم.

حاج سید نصر الله - خدا شاهد است که ماغرضی جز اصلاح ملک و مملکت چیز دیگر نداریم. **وزیر داخله** توقع دارید توسط این هشت نفر تمام کارها اصلاح شود اینقدر وقت نکذشته که قابل اصلاح تمام کارها باشد باید تمام نظامنامه و دستورالعملها نوشته و فرستاده شود تا فرستاده نشود کارها اصلاح نخواهد شد.

آقای میرزا سید محمد مجتهد - مطلب این است که چند نفر اطراف شاه را حکمرانه نگذارند خاطر شاه آسوده باشد و فعلا با اساس مشروطیت همراهی نمایند.

آقای سید حسن تقی زاده - در همه جای دنیا که مشروطیت بمجلس است آنجاها وزرا میایند و با و کلا مباحثه میکنند و مطالب را از روی تعقیب یکدیگر میفهمانند ولی در هیچجا وزرا را از دو فرسخی نمیخواهند که از آنها اظهار امتنان و تشکر کنند این مطلب را هم قبل از وقت عرض میکنم که مطالب بنده تمام اعتراضات است. هیچ وزیری نباید با حضور وزیر دیگر از طرف او صحبت به اورد. چنانچه وزرا در اینحال بحران مملکت همه روز حاضر میشوند مگر بودمادرفاصله یکروز بنشینم در اصلاح حال یکمجلس گفتگو کنیم و رفع فساد را بنمائیم اماحالا که در بعضی از ایام بطور فوق العاده حاضر میشوند وقت خیلی تنگ است باید بطور کلی اصلاح حال مملکت صحبت کنیم.

ما نباید دخالت در جزئیات کارهای وزارتخانهها بکنیم آنها هم نباید جزئیات کارهای خودشان را با اطلاع بدهند ما باید بطور کلی اصلاح مملکت را بفهمیم مثلا در مسئله که چهار ماه است اخطار شده همه قسم تأکید شده حالا راپورت نشان میدهند که مامور رفته اقدامات میشود. ما باید کلیه امنیت را از وزیر داخله چشم پوشیده بفهمیم این شخص وزیر

بایستت که منتهای کفایت خود را بخرج داده و بیش از این از عهده او بر نمی آید در اینصورت باید استعفا بدهد باینکه از عهده او برمی آید ولی موازی در پیش است در این صورت هم باید با استعفا بدهد یا موازی را بمجلس اظهار کند مجلس همه روز نمیتواند در جزئیات گفتگو کند.

اینکه گفته شد اگر اینها استعفا بدهند دیگر کسی زاندهایم اشخاصی هستند که قوه زیادتر از این دارند منتها در انتظار نیست هستند این مطلب هم اشکالی ندارد در مملکت ایران سلطان میتواند مردمان است را در یکروز بدرجه شخص اول برساند این عرض اخیری خود را هم بکنم شاید وزرا تا ششماه دیگر بمجلس نیایند باید این کمیسیونها را بهم زد و وزرا همه روز در مجلس ملتی حاضر شوند و در امورات مملکت صحبت کنند.

آقای میرزا محمود اصفهانی - بنده بی پرده عرض میکنم که تمام مردم این مقاسد را از وزرا میدانند.

حاج سید عبدالحمین شهشانی - چنانچه مذاکره شد شاه بمنزله سر وزرا و کلا بمنزله قوی مملکت بمنزله جسم مادامیکه این اجزا از حال یکدیگر مستعضر نباشند کار از پیش نخواهد رفت مادامیکه شاه در یکمجلس مخصوص باشد و واسطه کار را وزرا قرار بدهد همانطوری میشود که در مصروفات شد باید تمام از حال یکدیگر مسبوق باشند و به معاونت یکدیگر کار بکنند.

حسنعلی خان - کرا را عرض کرده ام که ما باید تمیز فیما بین دو قوه مقننه و قوه مجریه را بدیم تکلیف هر یک را واضح نمایم لایه وزرا از این ملت هستند و تا آنها تکلیف خود را ندانند کار از پیش نخواهد رفت و در تمام ممالک قرار است مسئولیت را یک نفر قبول میکنند و آن وزیر داخله است که باید سایر وزرا بتصویب او انتخاب شوند.

وزیر عدلیه - در همان روز اول که وزیر داخله بمجلس آمدند معرفی این هیئت را کردند و تا اکنون هم از هیچکدام شکایت نکرده اند معلوم میشود از آنها مخالفتی ظاهر نشده و بتصویب ایشان انتخاب شده بودند.

حسنعلی خان - مقصود بنده این است بشور یکدیگر کار بکنند و مسئولیت داشته باشند از آنروز تا کنون چو وقت وزارت جنگ باین مجلس آمده با وجود این چطور وزیر داخله از وزارت جنگ مطعن خواهد بود مگر بتواند مسئولیت وزارت جنگ را در عهده گیرد.

حاجی محمد اسمعیل آقا - دو مطلب میخواهم عرض کنم هر گاه یکی از وزرا بوظیفه خود رفتار نکرد و مجلس عزل او را خواست و نتیجه نبخشید چه باید کرد در صورتیکه تمام امنیت مملکت امروز بسته بقشون است وزیر جنگی که مخالف با مجلس باشد چطور میشود مملکت آسوده باشد مطلب دیگر در باب پول است باید صدمت کرد و تهیه پولی نمود.

وزیر داخله - در مسئله اول اقدام شده در مسئله دوم هم در ماه قبل اقدام شده از طرف دولت هم اقدام شده و میشود باید جدا بمجلس هم همراهی کند و بانک را تشکیل بدهند و حقوق مردم را برسانند تا امورات مرتب شود.

آقای شیخ حسین - سابقاً بنده عقیده خودم را در این موضوع اظهار کردم شخص وزیر داخله خوب

از عهده کار بر می آید در این موقع که پای شرف در کار است باید هر گونه محظوری که در بین هست اظهار نماید تا رفع شود.

وکیل التجار - اینها برای اصلاح مملکت است مگر عرض کرده ام وزرا بهتر ترتیبی که صلاح بدانند باید بتمام ولایات اطلاع بدهند که شاه بامانت همراهی دارند و چند نفر هم که مخالفت کرده اند بمجازات برسند تا مردم آسوده شوند مسئله بانک هم سرانجام گیرد در خصوص حقوق قشون پس از اصلاح مایه اول پولیکه گرفته شود باید بقشون داده شود.

حاج میرزا علی آقا - مملکت هم مثل انسان است انسان چطور از عقل شور میگذرد که فلان کار را بکنم یا نه اهالی مملکت هم باید از وزرا که بمنزله عقول مشرف هستند شور نمایند که این مشروطیت را که ما گرفته ایم صلاح است مگر در لوازمات آن کوشش نمایم یا نه و از وزیر داخله که بمنزله عقل اول هستند جواب میخواهم.

وزیر داخله - بلی صلاح است و شماس کرور نفوس هستند اتفاق نماید هر چه موانع است از پیش بردارید.

(در این موقع مجلس ختم گردید)
مذاکرات روز سه شنبه ۲۷ جمادی الاولی
دارالشورایمجلسی

خلاصه مذاکرات روز یکشنبه ۲۵ را آقامیرزا طاهر قرائت کردند.

رابورتی از طرف حکومت دارالخلافه رسیده بود قرائت شد قریب باین مضمون که خاطر مبارک مسبوق است که عملان تا آخر جوزا باکیانی بودو قرار شد تا آخر سرطان هم در عهده او باشد پس از چند روز کیانی استعفا داد فدوی ناچار شده نانوایا را خواسته و قرار گذاشته تا آخر سرطان بهمان ترتیب باشد عجله هر روز نانوایان قیامت میخواهد تکلیف فدوی چیست یا خود کیانی قبول کند یا محلی از برای این تفاوت معین فرمائید.

آقای سید حسن - چنانچه می بینم در اوضاع مملکت بی نهایت اختلال و اغتشاش تولید شده اخبارات متواتره از اطراف میرسد زهر موقع روز را در رفع اغتشاش اظهار میشود عدم تعیین قوانین را پیشنهاد و مستمسک قرار میدهند مجلس مقدس باید وقت شریف خود را صرف مطالب جزئی نکند و بوظایف صحیه خود رفتار نماید.

آقای شیخ حسین - این مطلب صحیح است ولی چون مسئله نان از مسائل مهمه است که جمعیت حواس اهالی مجلس که لازمترین تمام مقدمات است موقوف و منوط بر این مسئله است تشکیل و ترتیب انجمن بلدیه هم طول دارد لذا خوب است دقتی شود و رفتار صحیحی در این عکار نگذارند.

حاجی سید عبدالحمین شهشانی - هر مطلبی در موقع خود لازم است و دارای اهمیت خواهد بود ولی باید بدانیم که کدام یک وظیفه مجلس است در این حال اغتشاش که ارکان اسلام متزلزل است و خوف پیش آمد خیلی از مخاطر میروند وظیفه مجلس که با اجابت بر ابراست وضع قوانین و تعیین حدود است چنانچه جرایدی که معتوی بر افکار و آزادی ما است بخارج برود از ملاحظه این مذاکرات بر حال ماحیرت خواهند کرد که ملتی که تازه از خواب غفلت بیدار شده در مقام حفظ و حراست خود بر آمده

اول در مسئله گوشت و نان خود مذاکره میکنند با یک
لازم است که مقدم بر تمام قوانین لازم را از مجلس
بگذرانند.

احسن الدوله - از سه هزار و دویست و
هشتاد و هشت بینه که بنده بخاطر دارم این مسئله
تفاوت قیمت از برای اجزای دیوانی و نانواها مثل
تزیات شده که هر وقت بخواهند این تفاوت را قطع
نمایند اینها بجزع خواهند افتاد باید کاری کرد که
این حادثه را بیکر تبه از آنها رفع نمایم.

رئیس - مسئله نان در همه جا اهمیت دارد
چنانچه سال قبل در پارلمان آلمان مابانی در این باب
گفتگو شده حالا میشود این مطلب را بمسأله گذرانند
ناچار باید برای داد که اسباب اغتشاش حواس اهالی
مجلس فراهم نیاید آن مطلبی را هم که احسن الدوله
گفتند صحیح است تفاوت قیمت عادت از برای
نانواها شده باید بیستیم ملت میتواند این ضرر را قبول
کنند بانه پس باید بکتراری گذاشت.

حاج محمد اسمعیل آقا - همانطوریکه
تقریر فرمودید عمل نان از مسائل مهمه است خوب
لدت چنانچه تیولت را بر گردانیدند این تیول ناووا
را هم بر گردانند هم این تفاوت را نداد از
مردم خواهند گرفت حالا که سر خرمن است همین
قیمت بماند در صورتیکه حاله مهم گران است چیزی
طول نخواهد کشید که ترقی خواهد کرد پس بهتر
اینست که مثل مسئله گوشت فراری گذاشته شود چنانچه
گوشت تا دیر وقت هم باسی بود و امروز قرار گذاشته اند
که قویا بگفان بفروشند عمل نان اگر فراری
در آن گذاشته نشود گندم بخراری بیست تومان
خواهد رسید.

آقای میرزا محمود خوانساری - آنچه
ما یاد داریم این تفاوت قیمت در این چند سال تیول
شده است عنوان ظاهر اینست که نان یکمن شش
عباسی و در حقیقه یکمن دو هزار است پس چه
ضرر دارد فراری بگذارید که گندم بهر قیمتی
باشد نان بهمان قیمت فروخته شود گفتند
نمی شود.

شرف الدوله - باید کاری کرد که آذوقه یک
ساله به دیمه ضرر زرمالیه را خواست که صورت غله
دیوانی و خالصه را بنام نمایند یک ترتیب صحیحی
بگذارید.

حاج امام جمعه - در اینکه مردم را باید
آسوده کرد در نمی نیست البته باید تمام ولایات را
آسوده نمود کرارا هم در این باب مذاکره شده و
نتیجه نبخشیده گمان اینست هر قدر در این موضوع
گفتگو شود نتیجه نبخشند بهتر آنست بیست نفر از
آقایان عظام که در این کار خیرت و بصیرت دارند
مجلس مخصوصی تشکیل بدهند و نتیجه مذاکرات
خود را بمجلس اطلاع بدهند.

وکیل لرغایا - باید دانست فراری کدر
مجلس داده میشود مجبوری میشود یا معل میماند
آنوقت گندم در سیستان است و نان خورد در طهران
چنانچه آقای نایب السلطنه آن روز متهم شدند که دو هزار
خرواد گندم بلهند و زیاده از سیصد خرواد گندم
نماندند.

حاجی محمد اسمعیل آقا - این ترتیب که
حاجی امام جمعه فرمودند خیلی صحیح است ولی این
لا بد هم که از حکومت رسیده که تا آخر سرطان
فراری گذاشته شود خوب است از آن هم رعایتی بشود.

رئیس - همین طور که حاجی آقا گفتند این ده
پانزده روز را یک دای باید مجلس بنده و کویا
حالا گندم خریداری چهارده تومان است و باواری که
کیانی فرار گذاشته بود میتوان گندم را خریداری یک
تومان از قیمت نان گران تر بخاز داد در این صورت
تفاوت خریداری یک تومان میشود ولی میگویند
نانواها نمیکند از بهر حال تفاوت دویست و
پنجاه تومان میشود این هم ضمیمه سایر ضرر هاداده
شود یا خیر؟

حاج سید نصر الله - رأی داده شود که غله
دیوانی تسمیر شده بیاید بانان و بصاحبان حقوق پول
داده شود.

رئیس - در این مطلب تمام معتقد و مخالفی
نیست البته باید همین طور رفتار شود.
مستشار الدوله - در کمیسیون عطفه این
تدارک دیده میشود.

حاج محمد اسمعیل آقا - در این مورد بنده
مرضی دارم لافرا بل اخیار عموته خالصجات اطراف
طهران که تیول بوده تفاوت عمل خیلی داشته و رئیس خالصه
اوراضط کرده ولی بطوریکه اگر حساب بخواهند
ابدأ معلوم نخواهد شد پس باید مجزی فرستاده شود
که ثبت اینها را بردارند.

آقای سید حسین - از فرار معلوم وزیر مالیه
مجزی فرستادند که از وزیر مردها و کدهنها تماماً
این مراتب را تحقیق کرده ضبط نمایند.

آقای شیخ حسین - از فراری که چند نفر از
اشخاص موثق و معتمد گفتند صاحبان تیول قبوض
را که بر ما داده بودند حال بگیرند تغییر بدهند که
نفع و تفاوت عاید بدولت نشود.

(چند نفر از آقایان گفتند همین طور شنیده
شده است.)

آقای سید علینقی - البته این مذاکرات اهمیت
دارد مسئله نان هم مهم است ولی امنیت بلاد از همه
مهمتر است عجله در مسئله نان هر قدر مذاکره شود
در اینجا نتیجه نخواهد بخشید. بهتر همان است که
در کمیسیون چنانچه آقای حاج امام جمعه گفتند
مذاکره شود و حالا بنظامنامه شروع شود.

رئیس - صحیح است ولی بجهت این پانزده
روز باید فکری کرد.

آقا میرزا محمود خوانساری - در خصوص
تفاوت نان هر چه داده شود از کیسه رفته و در خصوص
خالصجات اطراف تهران هم **سیدق الدوله** حاضر است
که لافرا ده هزار خرواد از این ماخذ که رئیس خالصه
میدهد علاوه بدهد.

(جماعتی تصدیق کردند که همینطور است و
سیدق الدوله شخص باخیرت و بصیرتی است.)

حاج امین الضرب - نان را از شش عباسی
کتر نمیشود فروخت و گندم نباید از این قیمت
بالا برود عجله برای این چند روز تفاوتی منظور
شود و برای بعد فرار صحیحی داده شود.

احسن الدوله - نصره المالتصریفه نوشته
بمجلس که خالصجات را سه ساله قبول میکند و پنجاه
هزار تومان علاوه میدهد.

حاج سید نصر الله - سیدق الدوله با بصیرت تر
است.

رئیس - یک شخص معترمی بینه میبکفت

مستند اشخاصیکه خالصه را بیکه دمی اجازه بکنند و
هر سال بکسر بر ماخذ اجازه بیفزایند.

آقای سید حسین - هر چه مذاکره شود قبول
از گرفتن نتیجه خارج می شود. بجهت این پانزده
روز اگر تفاوت را قبول کردند جواب نوشته شود
ولی اگر با خود کیانی باشد تفاوت هم همین شود
بهتر است چون واگذار کردن بخود بخاز کار را خراب
خواهد کرد.

آقای میرزا فضلعلی آقا - با اعتقاد بنده در این
سر خرمن قیمت را همین کردن اسباب خرابی کار
است این نرخ مشخص در صورتیست که دیوان در
انبار گندم داشته باشد و بگویند بفلان قیمت بفرشید
و اگر کسی بخواهد نرفرد از انبار گندم داده شود
پس این چند روز بهر ترتیبی هست باید بگذرد.

رئیس - مجلس تاخرواری یک تومان را تصویب
میکند تفاوت داده شود سایر قرارها با خود حکومت
است.

معین التجار - در باب شرفها آن مذاکرات
که آنشب شد قرار بود اشخاصی همین شوند که گفتگو
نمایند و قرار صحیحی بگذارند بگداهه از ایشان مهلت
خواسته شد تا حال چند روز گذشته و آن کمیسیون
معین نشده.

رئیس - از فردا آن کمیسیون معین شده
رسیدگی خواهد شد.

وکیل التجار - در باب نطق و کلا بدبیر
معتبر روزنامه مقدس مجلس ایرادی ندارم ولی تنه نویس
ها خیلی مطالب از قلمشان می افتد و ضبط نمیکند مثل
اینکه در روز شنبه نطق بنده در خصوص تلگراف
شفاورد اید آجرح نشده موکلین بینه سو وطن خواهند
پیدا کرد که بنده ملاحظه میکنم.

حسینعلیخان - این مطلبی که وکیل التجار
اظهار داشتند همانطور است ولی بنده روزی که
هیئت وزرا آمده بودند سوالی از وزارت امور خارجه
داشتم ممکن نشد حالا علنی عرض میکنم نمیدانم
وزیر امور خارجه در خصوص ملک التجار کدر سفارت
روس متعصب شده چه اقدامی کرده اند و در حقیقت
این شخص بیگمات خیانت کرده است خوب است مجلس
در این باب چیزی بوزیر امور خارجه بنویسد که چه
اقدامی شده است.

آقای شیخ حسین شهیدی - تمام این مذاکرات
بیکدر چه مهم بود ولی وظیفه عمده مجلس وضع قوانین
است خوب است تشکیل انجمن بلدیة بشود تا جمیع
این امورات جزئی را جمع بآنها شده مجلس آسوده شود
رئیس - مشغول هستند ولی بواسطه بی ترتیبی
وی علمی بلک انداز به تاخیر افتاد قرار بود تا آخر ماه
قره کشیده شود ولی تجدید اعلان کردند در این چند روز
ماده قره کشیده میشود در این صورت بعضی از این
امورات بلامثل نان وغیره تا بلدیة تشکیل شود لابد
مجلس باید اقدام کند.

سیدالحکما - در اغلب از ممالک روی زمین
معدول است که در روز اول افتتاح پارلمنت هر ساله
محض بیست شخص شخص شخص سلطنت تشریف فرما می
شوند خوب است تمام از اعلی حضرت قدر قدرت همایونی
استه ما کنیم که بدین لطف شاهانه قلوب همه ملت را
قرین صرت دارند.

ژانسی - در همه جا معمول نیست که حاضر شوند *

آقای سید مهدی - کسی نمیتواند درست عقیده خود را اظهار نماید بربروز بنده نطقی کردم جیمی که اسم خود را فدائی ملت گذاشته اند ولی فدائی شخصی هستنند میخواستند بنده را صدمه بزنند باوجود این ترتیبات آن نطق بخصوص در روزنامه نوشته نشده است مطلب دیگر در وزارت عدلیه کیسوی که تشکیل شده هر روز کما میرویم رحیم خان چلیانلو تشکی میکند که بیه قانون زنجیر بگردن او گذاشته اند استدعا میکنم کیسوی بشود تحقیق کنند اگر فی الواقع مقصر است بمجازات برسد والا آسوده شود اگر اینطور باشند دیگر بعدلیه نمیروم باید از روی قانون در حق او رفتار شود.

حاجی محمد اسمعیل آقا - این عقیده شخصی شایست البته توضیحانی بشما داده شما هم بر حسب تکلیف خود رفتار کردید آن روز قرار شد که وکلای آذربایجان تلگراف کنند تامدی اومعلوم و تحقیق شود.

آقای میرزا سید محمد مجتهد - حالی زنجیر در گردن او بودن عقلا و شرعاً صحیح نیست تا مادامیکه قصیر او بشیوت برسد البته پس از ثبوت باید مجازات داده شود.

وکیل التجار - توفیق و زنجیر رحیم خان آنروز بواسطه هیجان ملت بور ولی امروز چون هیجانی نیست و متوسل بهضور آقا شده تصفیرات او هم معلوم نشد اجازه داده شود که زنجیر را بردارند.

آقای میرزا سید محمد مجتهد - نواز بابت اینکه متوسل بن شده زنجیر را از گردن او بردارند شاید بکنفر آدم کشت و آمد متوسل بن شد باید مجلس ملاحظه کند که فعلا مستحق زنجیر هست تا استطاعت شود بانه.

حاج امام جمعه - چنانچه روز اول بواسطه هیجان ملت او را زنجیر کردند حالاهم باید بطوری شود که جعدا هیجانی فراهم نیاید.

آقای سید علی نقی - آنروز بواسطه هیجان ملت و تصویب مجلس و حجج اسلام همان نوع مقتضی و دل که بعمل آمد ولی امروز مقتضی این است که زنجیر از گردن او برداشته شود و در حبس توقیف باشد تا تحقیق شود.

آقای شیخ حسین - آن روز بنده این طور فهمیدیم که وکلای آذربایجان گفتند که رحیم خان از اینجا دستور العمل به پسرش داده که این قتل و غارت را بکنند باین واسطه محکوم بجس و زنجیر شد حالا خوب است همان اسناد را ارائه دهند تا تحقیق شود و مجازات برسد.

آقای میرزا فضلعلی آقا - صحیح است این مذاکرات شده ولی عنوان صحبت دو قسم است یکی نقل قول است مثل این تلگرافات و غیره که از انجمن آمده بود ما هم مصدق فرودرد نبودیم بلکه میگفتیم اینطور نوشته اند. چیزی که ما مصدق بودیم اغتشاش فرجه داغ بود آن روز با آن هیجان ملت مستحق زنجیر بود ولی امروز ما نمیگوئیم حکما زنجیر باشد هر طور امروز مقتضی و موافق قانون است رفتار شود (هریضه که رحیم خان بوزیر عدلیه نوشته بود قرائت

شد مشر بر اینکه حضرت حجة الاسلام آقای آقا میرزا سید محمد مجتهد فرمودند مجلس امر شما را بمن واگذار کرده اند بعضرت والا وزیر عدلیه ترتیب آرا خواهم گفت وزیر عدلیه درحاشیه آن بهضور آقا عرض کرده اند بشرف عرض عالی میرساند هر یضه رحیم خان است هر طور حجة الاسلام صلاح دانسته با استحضار مجلس خوب است رفتار شود.)

وکیل التجار - خوب است امروز زنجیر بر داشته شود ولی استنطاقات منوط بتحقیقات قراچه داغ است پس باید در تحت محافظت عدلیه باشد تا آن تحقیقات برسد.

چند فقره تلگراف در جواب تا کرافات مجلس از مشهد مقدس و مازندران و کرمان رسیده بود قرائت شد جمعا مشر بود بر موافقت و معاضدت آنها با اساس مقدس و نهایت رضامندی از وکلای عظام و عدم توجه آنها تلگرافات شورش انگیز حاج شیخ فضل الله مخصوصا از انجمن سعادت مشهد مقدس اظهار داشته بودند که تلگرافات عدلیه در مخالفت و مضادت حاج شیخ فضل الله بتهتیه هالبات مضایره نمودیم و این نقاط سه گانه جدا اظهار داشته بودند که بعدالله در این نقاط مخالف و معاندی از برای اساس مقدس نیست عموما یکدل و یک زبان متشکر از اعضای مجلس و مترصد مساهمی جمیله از ان ساحت مقدس هستند اعضای محترم و وکلای معظم یک زبان یاس نبات حسنه و اقدامات چلبه برادران وطنی و اخلاهدینی خود را نمودند فریاد زنده باد ملت و پاینده باد مشروطیت از هموم حضار بلند شد.

آقای میرزا سید محمد مجتهد - از چند نقط دیگر هم همین طور تلگراف کرده اند آقای حاجی میرزا ابراهیم از شیراز نوشته تلگراف کرده بودند که اگر اجازه بدید من شیخ را خواسته بعضی مذاکرات را با ایشان بکنم که رفع این گفتگوها بشود بنده نوشتم چه ضرر دارد در اول هم گفتگوئی در بین نبود یک مطلبی را بنا شد اجرا بداریم مجری شد آنها میگویند در خارج از مجلس باشد ما میگوئیم در داخل مجلس باشد اینهم موضوع اختلاف نمیشود.

محقق الدوله - یکی از صاحب منصب های معلم اطریشی رفته است بعضرت عبدالعظیم و منشأ فتنه شده است حالا سایر صاحب منصب ها هر یضه بمجلس عرض کرده و پرائت نامه خود را خواسته اند.

وکیل الرعایا - از فرادی که میگویند حاج میرزا حسن آقا رفته است بشمیران و جدا از برای دفاع با ملت قوم خواسته است (گفتند این مطلب اصل ندارد) هر یضه صاحب منصبان اطریشی قرائت شد باین مضمون

هر یضه صاحب منصبان و معلمین اطریشی بتاریخ یوم سه شنبه

۲۷ شهر جمادی الاولی ۱۳۲۰
با کمال افتخار برض حضور مبارک مجلس محترم مقدس شورای ملی شیدالله ارکانه میرسانیم از فرادی که مسدوع شد بمجلس اظهار داشته اند که یک نفر از صاحب منصبان معلمین طرح اطریشی بعضرت عبدالعظیم (ن) متکلف شده و جمعی را با خود متفق نموده مشغول بعضی اقدامات است لازم شد که بجهت رفع اشتباه عرض کنیم از این طبقه که سالها است در مدرسه و غیره زحمتهما کشیده و تحصیل علوم نموده و خودمان را تربیت شده میدانیم واز روی بصیرت

صحیح وطن پرست و جان نثار دولت و ملت هستیم انشاء الله هیچوقت هر کتی که خلاف قانون باشد از ما سر نخواهد زد این شخص هر کس هست جزو صاحب منصبان معلمین طرح اطریشی نبوده و نیست و خود را نسبت دادن باین طبقه ما بیچارگان بهتان و کذب محض است) امضای نفر.

مذاکرات روز پنجمین ۲۹ جمادی الاولی دارالشورای ملی

خلاصه مذاکرات روز سه شنبه ۲۷ را آقا سید محمد تقی قرائت کردند

آقای میرزا محمود خوانساری - در باب خوابخانه قرارداد کیسوی از طرف مجلس منعقد شود ودر آن باب گفتگو نمایند.

آقای سید محمد تقی - در باب حاج ملک التجار مطلب اهدیت دارد چه اقدامی شده خوب است در این باب اختطاری وزارت خارج شود.

رئیس - نوشته شده و فرستاده اند شروع بقرائت نظامنامه حکام شد چند ماده از آنکه قرائت گردید آقا سید عبدالله مجتهد با آقای حاجی خمای بمجلس ورود کردند. وکلای مقدم حجة الاسلام آقای حاجی خمای را که در این روز بمجلس تشریف فرما شده و اظهار مراتب همراهی خود را با این اساس بانها رسانده بودند از روی کمال مسرت با نهایت ایهت تبریک گفته هر یک مراتب تجلیات و تشکرات قلبی خود را نسبت بعجبه الاسلام آقای حاجی خمای بادائی خاص و عباراتی مخصوص ابراز داشتند.

آقای سید علی نقی - از ورود آقای حاجی خمای اعضاء مجلس عروما و اهل علم خصوصا کمال تشکرا دارند.

محقق الدوله - عموم وکلا بلکه عامه ملت از این بقل توجه و مرحمت حضرت حجة الاسلام کمال امتنان را دارند و نهایت امیدواری دارند که حجج اسلام همگی حادس و نگهبان این مجلس مقدس باشند.

حاج سید عبدالعسین شهشانی - امروز تکلیف بزرگی بر گردن عموم ملت از برانداختن این اساس مقدس ثابت شده که محض حفظ و وقایه حوزه اسلام همه قسم کوشش نمایند اشخاصی هم که مخالفت دارند باید از این خلاف دوری نمایند و الا موجب فساد عمده در مملکت خواهند شد حضرت آقا مدظله امروز بدین مجلس تشریف آورده و مساعدت و همراهی خودشان را اظهار فرمودند عموم ملت هم از ایشان تشکر خواهند داشت و البته از طرف اهل علم و حجج اسلام در تشکیل انجمن های اتحاد موافقت باید بیش از این سعی و کوشش شود.

آقای سید عبدالله مجتهد این اساس بتوجه حضرت حجة عصر (ع) بنا شد ازطل توجهات آن حضرت هم باقی و ثابت خواهد بود و امیدواریم که این مملکت محسود سایر ممالک گردد و خوبست برادران داخلی مامم منافسات را کنار بگذارند بالله قسم است که مقصد بزرگتر است از آنکه ما امروز باین منافسات مشغول باشیم این مطلب را بخود می گویم که اگر هم گفتگوئی بوده باشد آنهم بطور معیت و مودت بوده باشد که بعد از فراغت کفافی. السابق با بگذرید برادر باشیم نه اینکه کدورتی در بین تولید شود.

حاج سید عبدالعسین شهشانی - در باب